

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**ДВЕ ГОДИНИ СЛЕД УСТАНОВЯВАНЕТО НА БЛИЗКОИЗТОЧНИЯ
РЕСПИРАТОРЕН СИНДРОМ (БИРС) - ПОЛОЖЕНИЕТО ПРЕЗ
АПРИЛ 2014 Г СЕ ВЛОШАВА (1)**

Проф. д-р Бойко Ликов

На 23 април 2012 за първи път е съобщено за епидемичен взрив на тежко респираторно заболяване в една болница в Йордания (2). Изследванията показват, че това е нова респираторна инфекция - блискоизточен респираторен синдром (БИРС) причинявана от корона вирус (MERS-CoV). **До 23 април 2014 са регистрирани 345 заразени човека, от които 107 умират (3).** Повечето от случаите са в Саудитска Арабия, по-малко в Обединените арабски емирства, а 11 са в Европа, Азия и Северна Африка. До края на 2012 г възникват няколко епидемични взрива, а през 2013 има спорадично ниско ниво на заболяемост - от 10 до 15 човека на месец. **През април 2014 г ситуацията рязко се влошава (януари- 5 случая, февруари- 11, март 25, април- 131 !).** Повечето от случаите извън Близкия изток са граждани на Малайзия и Филипините, екстрадирани от Арабския полуостров или пък при пътници, завърнали се от Саудитска Арабия.

На 14 април е установен първият случай на БИРС в съседна на България държава - Гърция при човек, завърнал се от Джеда, Саудитска Арабия. Първоначалните признаци са треска и диария без респираторни проблеми (4). Лицето е заболяло още в Саудитска Арабия, било е хоспитализирано, но изследванията за БИРС са отрицателни. След завръщането си в Гърция на 22 април възниква остра респираторна недостатъчност, следва лечение в интензивно отделение. Към 22 април състоянието на пациента е критично.

Досега са проведени проучвания за възможния зоонозен характер на инфекцията причинена от MERS-CoV. Вниманието е насочено към камилите (установени са серореагенти) поради увеличеният брой на фермите с такива животни около големите градове в Саудитска Арабия. Все още няма убедителни данни, че камилите са резервоар на MERS-CoV. **Началото на епидемията се свързва с религиозните струпвания на хора от целия свят по време на големия мюсюлмански празник през м. май 2012 г в Мека - милиони поклонници. Получава се уникална смесица на различни източници на зараза, обмен на вируси, мутации, рекомбинации и възникване на съвсем нова инфекция. Неслучайно повечето от нововъзникващите епидемиологични проблеми (остър респираторен синдром САРС, инфлуенца по птиците- H5N1, H7N7, H7N9, H5N8) през последните 15-20 години възникват в**

Азия - причината е голямата гъстота на населението и начина на отглеждане на животни. В животновъдството се преследва главно комерсиална цел. Липсва биосигурност на фермите, движението на животните е неконтролирано, пазарите за животни са образци на лоша хигиена и антихуманно отношение.

Епидемиологичният анализ показва, че повечето от заразените пациенти са посетили на Саудитска Арабия. Някои от тях още там те са показали леки клинични признаци и са били хоспитализирани без да е поставяне на диагноза БИРС (**случая в Гърция**). Заразените с БИРС в Азия са **лица екстрадирани** от Саудитска Арабия. Предполага се, че са се заразили в **местата за задържане**, в очакване на решението на компетентните власти.

ECDC подчертава, че най-важното е да се изясни до каква степен тази инфекция може да се предава от човек на човек? Това е факт, доказан при няколко случая, два от които са в Европа. Значителна част от заразените в Саудитска Арабия са здравни работници. **Не е ясно колко са заразените хора непоказващи клинични признаци. Възможно е в тази страна да се реализира скрит епидемичен процес.**

След епидемичните взривове през април 2014 г в Саудинска Арабия са изследвани камили и са установен **случаи на заразяване с MERS-CoV на малки камилчета**. Изказва се хипотезата, че причина за този взрив е **приключването на родилния сезон при тези животни и ролята на плацентата и околоплодните течности** за заразяване на хората (подобно на бруцелозата и Ку-треската).

Европейският център за контрол на болестите (ECDC) в продължение на две години проучва епидемиологичните параметри на инфекцията- източници на зараза, резервоари, механизъм на предаване. Експертите считат, че ролята на камилите продължава да бъде неизяснена, въпреки положителните серологични резултати през последните месеци.

Тревожното при тази инфекция е високият леталитет - близо 30 процента от заболелите. Не е ясен броят на безсимптомните инфекции и нерегистрираните случаи с леки клинични признаци. **Регистрираните 345 случая са повод за сериозна загриженост от страна на СЗО и националните здравни органи.** Препоръчват се разширени серологични изследвания на рисковите групи, особено при тези завръщащи се от Саудитска Арабия и други страни на Близкия изток. По всяка вероятност инфекцията ще има съдбата на острия респираторен синдром SARS през 2003 г (инфекцията бе овладяна в продължение на по-малко от една години) , **но не се изключва и по-лош сценарий. Взривообразното нарастване на случаите (131) на инфекция с MERS-CoV през април 2014 е основание за такава тревога.**

Източници:

1. Sprenger M, Coulombier D. Middle East Respiratory Syndrome coronavirus – two years into the epidemic . Euro Surveill. 2014;19(16):pii=20783. Available online: <http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=20783>

2. Zarqa hospital staff 'cured' after disease outbreak, The Jordan Times, 21 April 2012. Available from:<http://jordantimes.com/zarqa-hospital-staff-cured-after-disease-outbreak>

3. Flutrackers, 2012-2014 Case List of MoH/WHO Novel Coronavirus nCoV Announced Cases. Available from: <http://www.flutrackers.com/forum/showthread.php?t=205075>

4. Tsiodras S, Baka A, Mentis A, Iliopoulos D, Dedoukou X, Papamavrou G, et al. A case of imported Middle East Respiratory Syndrome coronavirus infection and public health response, **Greece**, April 2014. Euro Surveill. 2014;19(15):pii=20782.

27 апрел, 2014